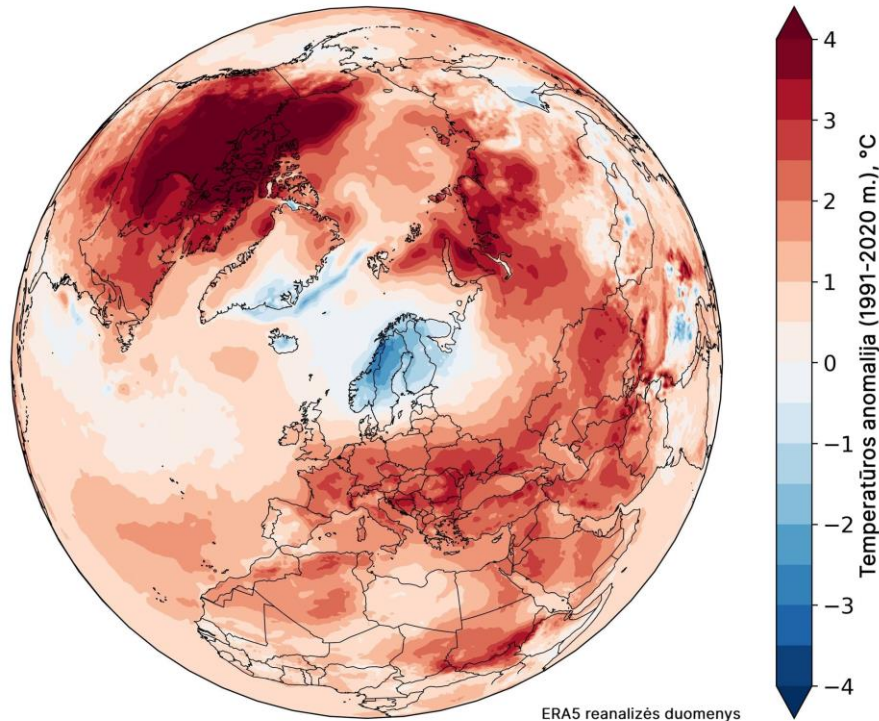

Žalioji transformacija: Lietuvos savivaldybių kelias į klimato neutralumą

Kęstutis Šetkus, aplinkos viceministras

Kodėl reikia pokyčių?

Temperatūros anomalija 2 m aukštyje (2023 m. spalio - 2024 m. sausio)

2023 metais Lietuvoje buvo pagerinti **17-os** parų maksimalios oro temperatūros rekordai

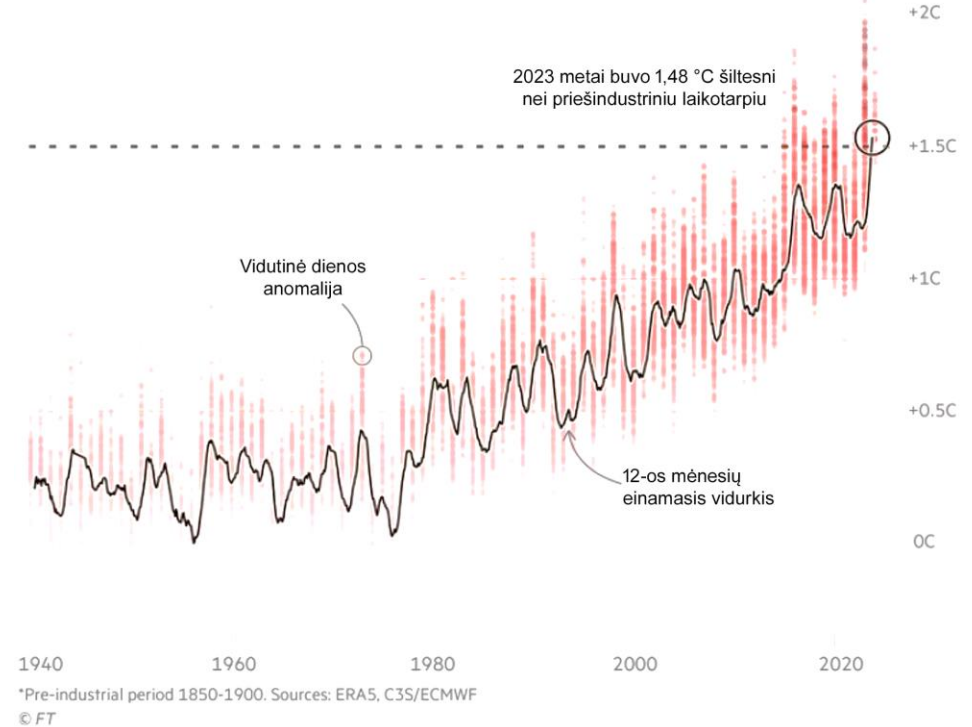
- Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba

Europa šyla dvigubai sparčiau, nei vidutiniškai globaliu mastu

- Pasaulio meteorologijos organizacija

Skirtumas tarp vidutinės globalios oro temperatūros
1940–2024 m. ir priešindustrinio laikotarpio (1850–1900 m.)

12 mėn. vidurkis nuo 2023 m. vasario
iki 2024 m. sausio siekė 1,52 °C

Temperatūra pakilo

1,48°C

Jūros lygis pakilo

~23 cm

**Karščiausio metai nuo
stebėjimų pradžios**

2023

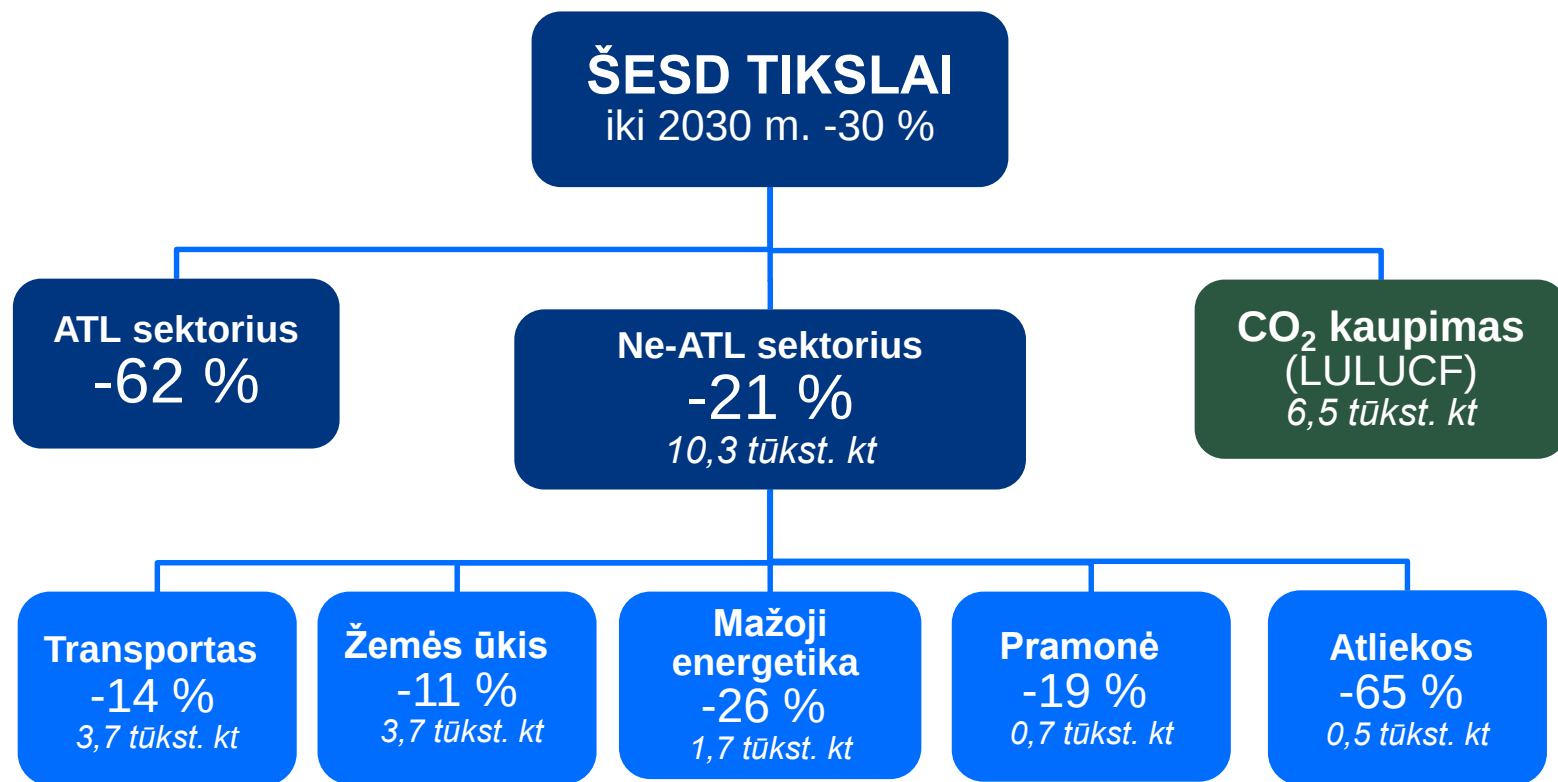

2,2 °C

~15 cm

2019
2020

Nacionalinė klimato kaitos valdymo darbotvarkė (2021 m.)

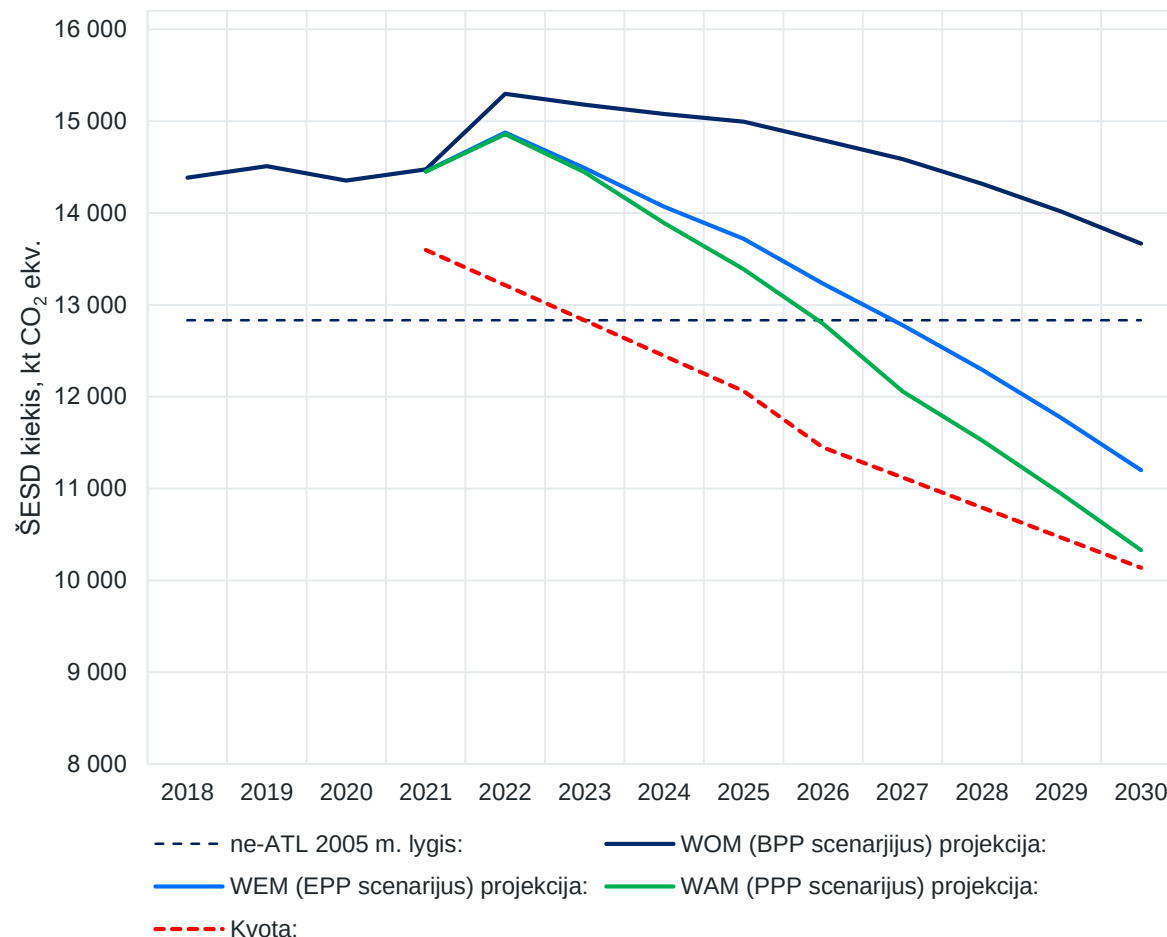
Sumažinti
ŠESD emisijas 30 %
iki 2030 m.
(lyginant su 2005 m.)

Pasiekti klimato
neutralumą iki 2050 m.

Lietuvos ŠESD mažinimo tikslai 2030 m. ir jų įgyvendinimas

Lietuvos (ne-ATL) ŠESD kiekio projekcijos

2021–2030 m. laikotarpiu
susidarys kvotų trūkumas:

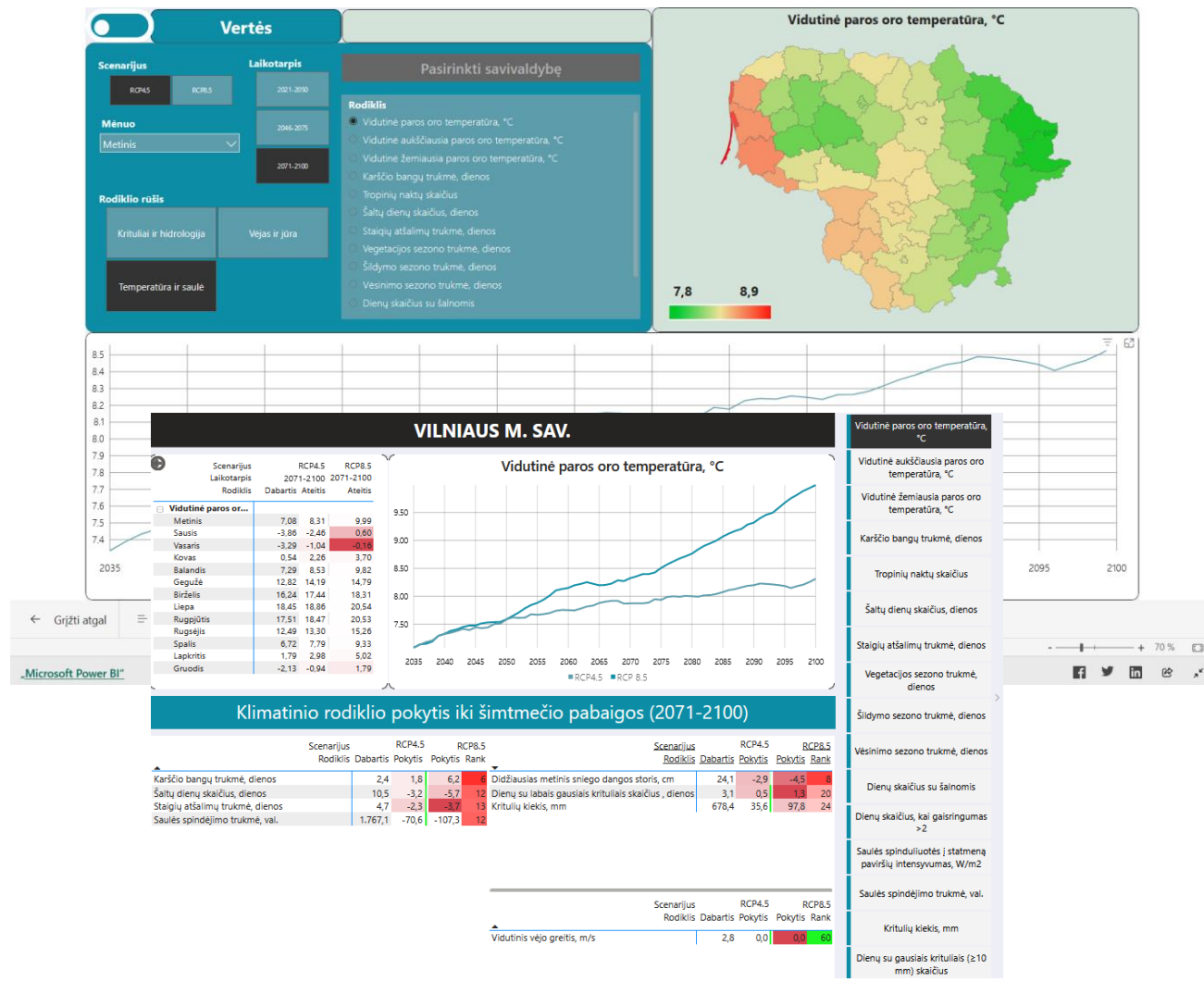
Su esamomis priemonėmis (EPP)
9 637 mln. t CO₂ ekv.,

su papildomos priemonėmis (PPP)
7 194 mln. t. CO₂ ekv.

Tai valstybės biudžetui gali kainuoti
vidutiniškai iki 400 mln. €

1 metinės ŠESD kvotos vienetas – 80 €

Klimato kaitos žemėlapis savivaldybėms

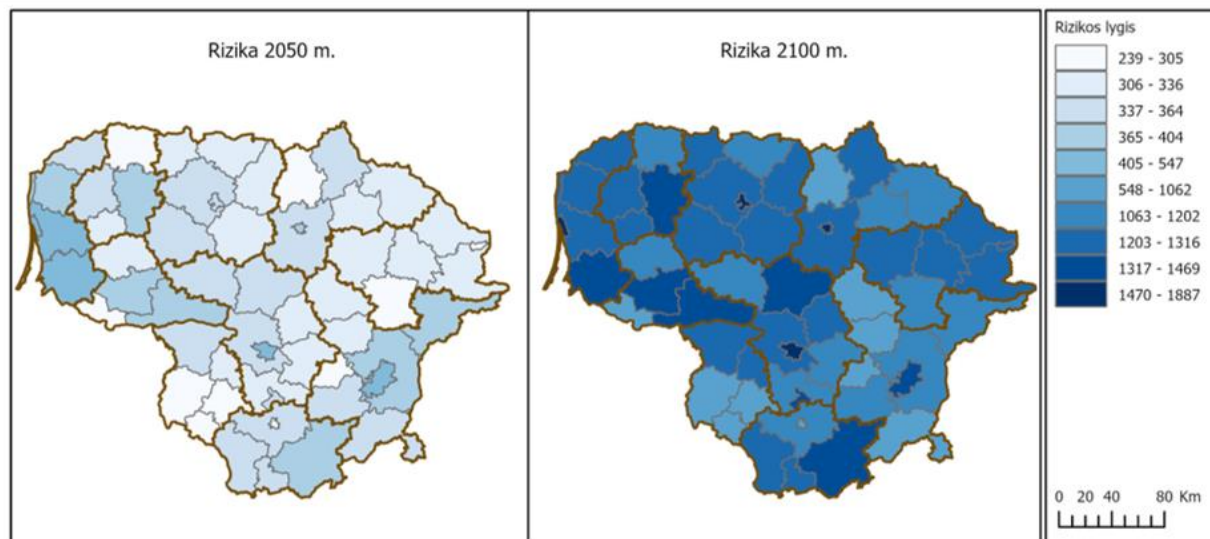
2020–2024 m. Aplinkos ministerija įgyvendino projektą „ClimAdapt-LT“, kuriame vykdomos veiklos skirtos stiprinti savivaldybių prisitaikymą prie klimato kaitos:

- sudarytos klimato prognozės Lietuvai iki 2030, 2050, 2075, 2100 metų;
- interaktyvios prognozės prieinamos www.klimatokaita.lt

Kodėl tai svarbu:

- Klimatas keičiasi, atneša didelius nuostolius ir daro žalą. „Lietuvos draudimo“ duomenimis, stichinės nelaimės tik gyvenamam būstui atnešė nuostolių už daugiau nei 5,6 milijonus eurų. Palyginimui, 2019 metais tokie nuostoliai vos siekė 1,5 milijonų eurų sumą.
- Savivaldybės vienoje vietoje ras visą informaciją kaip klimatas keisis ir atsižvelgiant į tai galės planuoti, kad įvairūs sektoriai būtų kuo atsparesni ekstremaliems reiškiniams.

Lietuvos savivaldybių jautrumas ir pažeidžiamumas klimato kaitai

Pirmosios 5 savivaldybės, kuriose yra aukščiausi suminiai rizikos balai

	2050	2100
1.	Klaipėdos m. sav.	Kauno m. sav.
2.	Vilniaus m. sav.	Klaipėdos m. sav.
3.	Kauno m. sav.	Panevėžio m. sav.
4.	Neringos sav.	Šiaulių m. sav.
5.	Klaipėdos r. sav.	Vilniaus m. sav.

Nustatyta, su kokiomis rizikomis savivaldybės susidurs dėl besikeičiančio klimato. Rizika – tai neigiamų pasekmių tikimybė žmonėms ar ekologinėms sistemoms.

- Nustatyti savivaldybių jautriausi sektoriai;
- **8 savivaldybėms** (Klaipėdos m., Birštono r., Panevėžio m., Tauragės r., Ukmergės r., Utenos r., Varėnos r., Vilniaus m.) **parengti prisitaikymo prie klimato kaitos planai.**
- Planus galite rasti www.klimatokaita.lt

Kodėl tai svarbu:

- Savivaldybės gali imtis veiksmų jautriausiuose sektoriuose kuo greičiau;
- Sudaryti planai padės sistemingai didinti atsparumą ir taip išvengti žalos ir nuostolių.

WWF

Öko-Institut e.V.
Institut für angewandte Ökologie
Institute for Applied Ecology

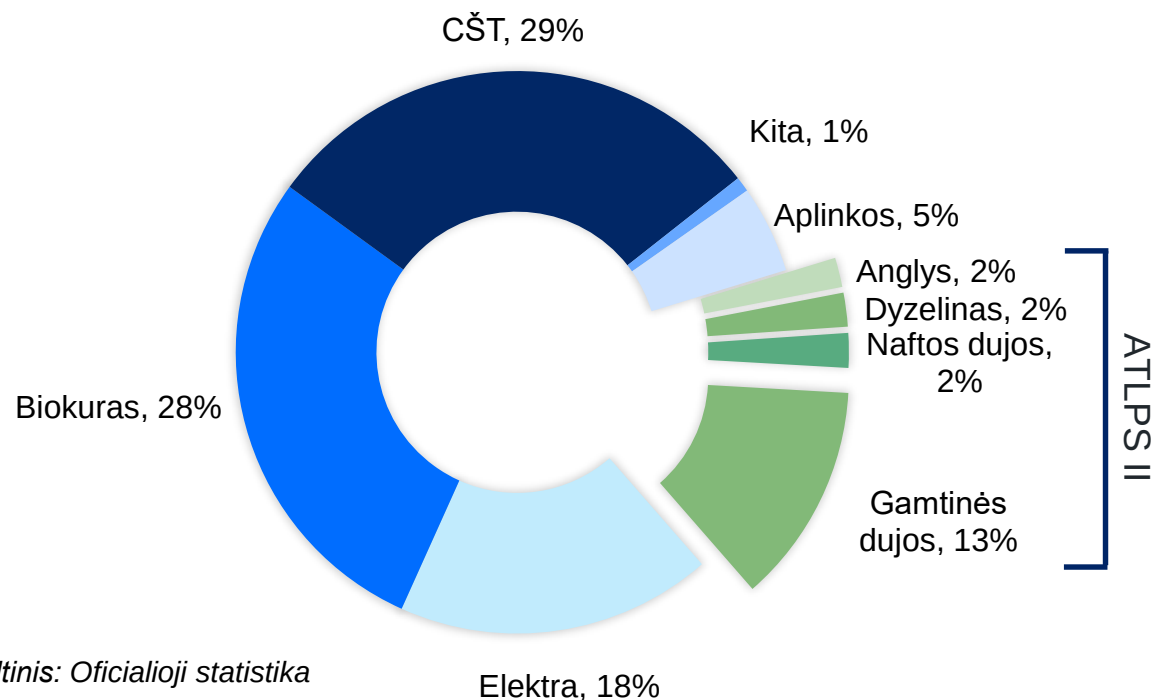
Vokietijos Oko aplinkosaugos instituto studija „Putting the ETS 2 and Social Climate Fund to Work“

ES ATLPS II socialinis-ekonominis poveikis Lietuvai

ATLPS II taikymo sritis – pastatų, kelių transporto ir kituose sektoriuose naudojamas iškastinis kuras:

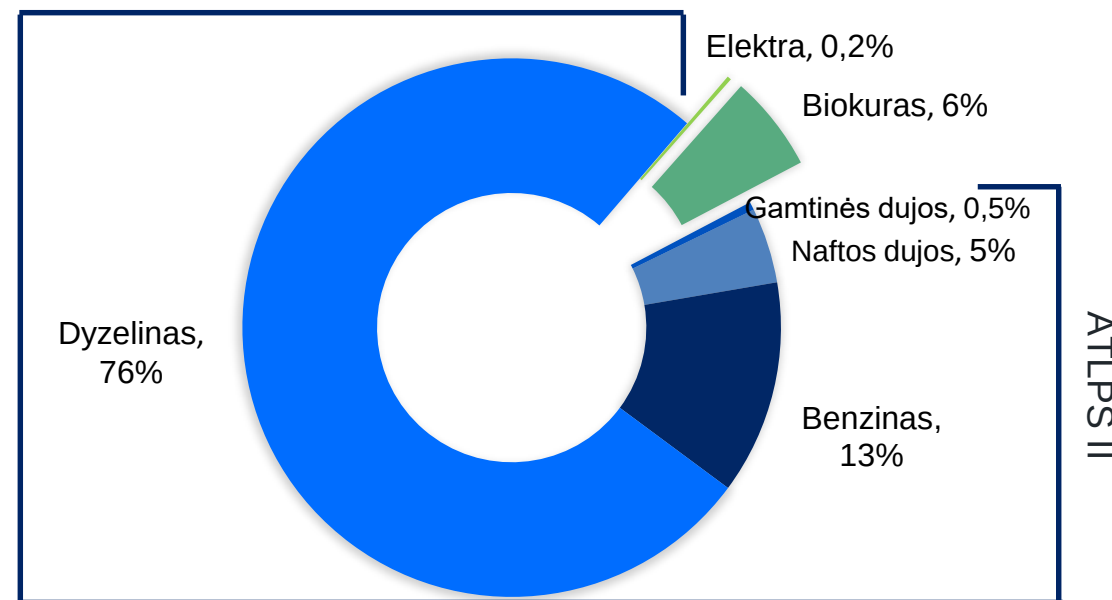
- 19 % namų ūkiuose suvartojamų energinių produktų;
- 93,8 % kelių transporto sektoriuje suvartojamo kuro.

Energinių produktų suvartojimas namų ūkiuose, 2022

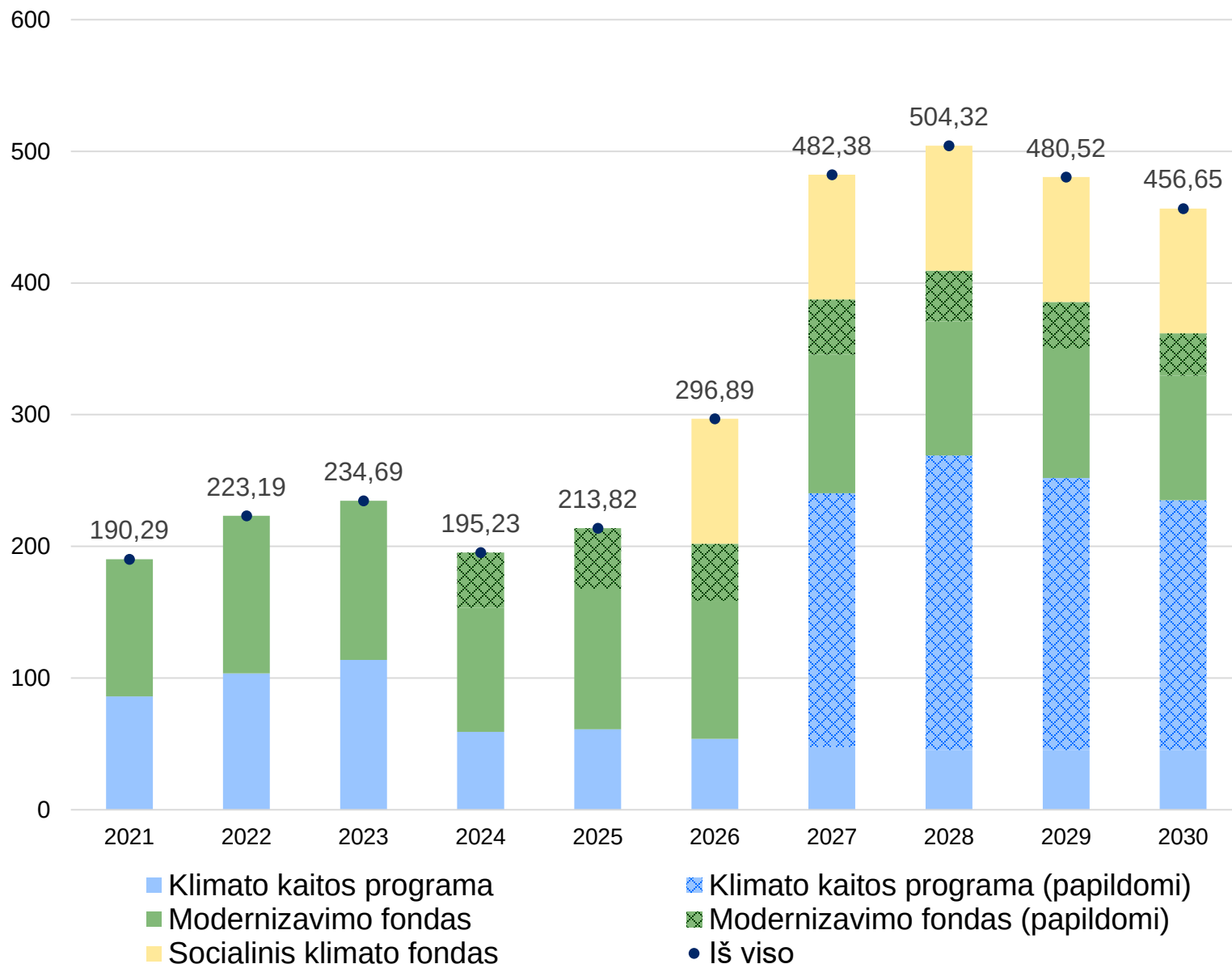
Šaltinis: Oficialioji statistika

Kuro ir degalų suvartojimas kelių transporte, 2022

Šaltinis: Oficialioji statistika

Lietuvos gaunamos lėšos iš ATLPS (I ir II) 2021–2030 m., mln. €

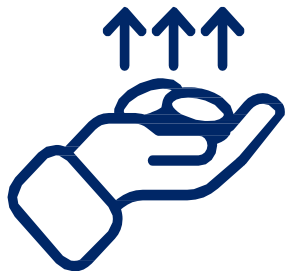
Dėl ES ATLPS II plėtros į pastatų, transporto ir kitus sektorius:

į **Klimato kaitos programą** bus papildomai gaunama apie **660 mln. €** (ATL kainai šiuose sektoriuose siekiant 50 €)

nuo 2024 m. **Modernizavimo fondas** bus papildomai padidinamas **1,9 proc.** (planuojama, kad Lietuva iš Modernizavimo fondo 2021–2030 m. iš viso gaus 1,35 mlrd. €)

Inovacijų fondas bus padidinamas **penkis kartus**

Iš viso **1105,67 mln. €** lėšų
2021–2025 m.

358,67 mln. €
2022–2025 m. KKP

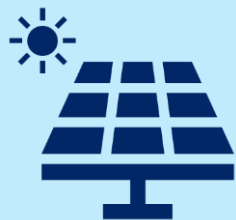
747 mln. €
2021–2025 m. MF

Finansavimo kryptys, mln. €	
Pastatų atnaujinimas (modernizavimas)	487,4
AEI skatinimui	181,0
Elektros energijos saugojimo pajėgumų sukūrimas	150,0
Mažiau taršaus transporto įsigijimui	92,6
Biometano gamybai ir (ar) išvalymui	33,0
Įmonių ŠESD mažinimo projektams	95,1
Programos administravimui	12,0
Vystomojo bendradarbiavimo projektams	8,0
Pažangios žemės ūkio technikos įsigijimui	37,0
Klimatui neutraliai LRV	5,0
Medžių savaiminukų įtraukimui į miško žemę	4,0
NVO (klimato srities) projektų įgyvendinimui	0,5

Investicijos į žaliąją transformaciją 2021–2025 m.

Gyventojams

51 mln. €

AEI naudojimui

- AEI nepasiturintiems – 2 mln. eur. (**1,1 MW galios saulės el.; 728 kW biokuro katilų**)
- Elektros energijos kaupimo įrenginiai namų ūkiams (gaminantiems vartotojams) – 1 mln. eur (**2,2 MWh galios kaupiklių**)
- Saulės elektrinės iš parkų – 20 mln. eur. (**~25 MW galios saulės el.**)
- Saulės elektrinės daugiabučiams – 3 mln. eur. (**~1,4 MW galios saulės el.**)
- Taršių (iškastinį kurą naudojančių katilų keitimas) – 25 mln. eur. (**3,4 tūkst.**)

66 mln. €

netaršiam transportui

- Elektromobilių įsigijimui fiziniams asm. – 35 mln. (**~ 10 tūkst. elektromobilių**)
- Dviračių įsigijimui fiziniams asmenims – 1 mln. (**~ 2 tūkst. dviračių**)
- Mažiau taršaus transporto įsigijimui – 30 mln. (sunaikinta **~30 tūkst.** eisme dalyvaujančių automobilių.)

301,4 mln. €

pastatų energiniam efektyvumui didinti

- Daugiabučių namų modernizavimui – 223 mln. (daugiau **kaip 600 namų**)
- „Mažajai renovacijai“ – 24 mln. (daugiau **kaip 500 namų**)
- Individualių namų atnaujinimui – 54,4 mln. (**~3,7 tūkst.** namų atnaujinta)

Socialinis klimato fondas 2026–2032

664 mln. SKF + 221 mln. nac. lėšos = **885 mln.**
Vidutiniškai **126 mln. per metus**

Galimos priemonės

Pastatų sektorius:

- Parama būsto renovacijai
- Atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimo skatinimas
- Prisijungimo prie CŠT skatinimas

Transporto sektorius:

- Viešojo transporto skatinimas, plėtra ir optimizavimas
- Parama mažataršiam/netaršiam transportui
- Alternatyvaus transporto skatinimas

Tiesioginė parama:

- Ne daugiau 37,5 % arba 331 mln. SKF lėšų
- Vidutiniškai vienam paramos gavėjui **2600 Eur arba 371 Eur per metus** (šildymo kompensacijų gavėjų skaičius 2022 m. sausio mėn. 127 tūkst.)

Tikslinės grupės

Pažeidžiami namų ūkiai

Pažeidžiami transporto naudotojai

Mikroįmonės

